

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי לנוער

תשע"ד

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח)

מרכז החידון

איציק בן-אבי

מחברי השאלות

רחל בורובסקי, אביעד שלמה מוריה

הוועדה הארצית

ד"ר רוני מגידוב, נריה פנחס, מרים בלומנטל, תמר סלהוב, אסתר גרוסברג

© כל הזכויות שמורות

מדינת ישראל

משרד החינוך התרבות והספורט

מינהל חברה ונוער

כבכל שנה, אחד משיאי יום העצמאות של מדינת ישראל הוא חידון התנ"ך העולמי לנוער. החיבור הייחודי בין יום העצמאות לבין חידון התנ"ך הוא יסודי וטבעי. בסיסו בהכרה העמוקה שאחד התנאים לנצחיותה ולעצמאותה של מדינת ישראל הוא באחיזתנו האיתנה בסוד ספר הספרים – התנ"ך, דבר הבא לידי ביטוי בפסקה הראשונה של מגילת העצמאות. יום העצמאות מבטא את האירוע המשמעותי ביותר שהעם היהודי חולל לעצמו לאחר 2000 שנות גלות - ההגשמה הגדולה של חירות עמנו בארץ ישראל והקמת מדינת ישראל, היא מדינת היהודים. שורש החיבור לארץ ישראל, וכינונה של מדינת ישראל, נובע מהרעיון המרכזי של התנ"ך.

המסע אל סודות התנ"ך הוא מסע כפול. מצד אחד - מסע אל גילוי תורת האדם, ויכולתו לבחור ולחרוג מטבעו החייתי של "אדם לאדם זאב", ליצור מוסרי-חברתי בעל זהות, שצלם האל מתגלה בו בחירותו ובהופעתו בעולם. ומצד שני - מסע אל "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך" – אל הצייווי להקים חברת מופת שתשמש אור לגויים בארץ ישראל. הבשורה האוניברסלית של התנ"ך לא באה לעמעם את השונות בין הלאומים, אלא לדרוש מהלאום הישראלי להיות מופת ואור בעולם. לאורך כל הדורות מתקיים מתח מתמיד בין הרוח האוניברסלית המבקשת לאפיין את כל בני האדם כיחידה בעלת זהות אחת (כדוגמת רעיון מגדל בבל, שבו רוח אנושית אימפריאליסטית אחת שולטת בעולם) - לבין תפיסת התנ"ך המבקשת הופעת זהות אנושית עמוקה שבה יש מקום לעמים שונים, ללאומים שונים, שלהם מאפייני פוטנציאל של נצח וגדולה משלהם.

המהלך אל הקמת אומה - "והיו לי לעם" - שתהיה מופת ואור לגויים, אינו פשוט כלל עיקר. המהלך התנ"כי מוביל את עמנו לארץ יעודה, שבה עליו לשמש מופת לחיים מדיניים מעין אלה. התנ"ך יוצק את הדרך להעצמת מכלול הכוחות הנדרשים ביחיד, במשפחה, בשבט או בקהילה ובאומה בהופעתה המדינית להיות 'גוי גדול', וזאת על מנת ש"נברכו בך כל משפחות האדמה". הערך שלכם, לומדי התנ"ך, צעירים וצעירות המבקשים להתמודד בחידון התנ"ך העולמי, חשיבותו בכך שאתם מהווים נבחרת המזכירה לכלל האומה ביום העצמאות ובחודשים הקודמים לו את העיקרון של המאמץ המתמיד לזכור "מאין באנו ולאן אנו הולכים", ולשם מה אנו פה בארץ ישראל. לימדו ברצינות, חברו את כלל הסובבים אתכם לרוח הנצחית הבונה את האומה הישראלית ואת המוסר הכלל אנושי.

בהצלחה

ארז אשל

מנהל מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי המסכם לנוער תשע"ד

תקנון החידון וסדריו

החידון, חלקיו ושלביו

החידון הארצי מורכב משני חידונים מקבילים: (1) חידון לנציגי החינוך הממלכתי
(2) חידון לנציגי החינוך הממלכתי-דתי

כל אחד מהחידונים כולל שני חלקים: (1) מבחן מוקדם בכתב
(2) חידון פומבי, הנחלק לשלושה שלבים

הזוכים בשני המקומות הראשונים בכל חידון, שניים מהחינוך הממלכתי ושניים מהחינוך הממלכתי-דתי, יעפילו לחידון התנ"ך העולמי לנוער, וייצגו בו את מדינת ישראל.

המבחן המוקדם - מבחן בכתב

1. בשלב זה ישתתפו 15 המתמודדים שעלו אליו מהחידון המחוזי.
2. המבחן בכתב יכלול שני סוגי שאלונים: שאלון אחד לששת הנציגים של החינוך הממלכתי, ושאלון אחר לתשעת הנציגים של החינוך הממלכתי-דתי.
3. בשלב זה אפשר לצבור עד 50 נקודות.

שאלות נוספות

- נוסף על המבחן המוקדם, ייערכו גם שלושה מבחנים קצרים, אשר תוצאותיהם יישמרו על ידי צוות השופטים והן ישמשו להכרעה בין המתמודדים במקרה של שוויון בחידון הפומבי.
4. השימוש בשאלות ההכרעה ייעשה רק אם יהיה צורך בכך.
 5. על שאלות ההכרעה יענו המתמודדים בתוך זמן קצוב של דקה עד דקה וחצי.
 6. שאלות ההכרעה יינתנו ביום המבחן הארצי בכתב.
 7. שאלות ההכרעה יקבעו מי המתמודדים יעפיל לשלב הבא ובמידת הצורך היא תקבע מי יוכרז כחתן חידון התנ"ך במקרה של שוויון בסיום בשלב השלישי (פרטים להלן)

החידון הפומבי

שני החידונים הפומביים - החידון לתלמידי החינוך הממלכתי והחידון לתלמידי החינוך הממלכתי-דתי - ייערכו בעת ובעונה אחת. כל חידון מורכב משלושה שלבים: שלב א - שאלות בעקבות סרטונים; שלב ב - תשבצים; שלב ג - ראש בראש. בכל שלב יופנו תחילה השאלות לנציגי החינוך הממלכתי, ומיד לאחר מכן יוצגו השאלות לנציגי החינוך הממלכתי-דתי.

בשלב הראשון של החידון ישתתפו שישה נציגים מהחינוך הממלכתי ושבעה-שמונה נציגים מהחינוך הממלכתי-דתי. החידון של כל אחד ממגזרי החינוך יתנהל כך: בתום השלב הראשון יעלו לשלב השני ארבעת המתמודדים מכל מגזר שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר. בתום השלב השני יעלו לשלב השלישי שני מתמודדים מכל מגזר שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר; ארבעת המתמודדים האלה, שניים מהמגזר הממלכתי ושניים מהמגזר הממלכתי-דתי, ייצגו את ישראל בחידון העולמי. בתום השלב השלישי יוכרזו לכל מגזר חתן או כלת התנ"ך הארצי וכן הסגנים שלהם.

יש להדגיש כי לא יתקבלו תשובות שאינן חלק מחומר הלימוד לחידון על פי חוזר מנכ"ל לחידון התנ"ך לנוער תשע"ד.

שלב א - שאלות בעקבות סרטונים

1. בשלב הזה יוצגו סרטונים. בתום כל סרטון יוצגו למתמודדים שאלות הקשורות לנושא הסרטון. לכל מתמודד יופנו שתי שאלות.
2. תשובה נכונה ומלאה לכל שאלה תזכה את המתמודד ב-6 נקודות; בסך הכול ניתן לצבור בשלב זה עד 12 נקודות.
3. המתמודדים שיזכו בניקוד המשוקלל הגבוה ביותר, יעפילו לשלב הבא.

שלב ב - תשבצים

בשלב הזה יוצג לכל מתמודד תשבץ ובו ארבע שאלות קצרות. המתמודד ישיב על ארבע השאלות בתוך זמן קצוב של 45 שניות. כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות. תשובות מלאות על כל ארבע השאלות, בלא שימוש ברמזים, יזכו את הנבחן ב-5 נקודות נוספות. בסך הכול ניתן לצבור בשלב זה עד 25 נקודות.

בשלב זה ניתן לבקש רמזים - כל רמז שיינתן יגרע שתי נקודות מניקוד השאלה.

1. אם המתמודד אינו יודע את התשובה, הוא יוכל לבקש לעבור לשאלה הבאה ולחזור אחר כך לשאלה שעליה לא השיב (במסגרת הזמן הקצוב). אם המתמודד ישיב תשובה שגויה, המחשב יחשוף אוטומטית את התשובה הנכונה, והמתמודד לא יוכל לחזור ולענות על השאלה.
2. אם המתמודד ישיב על השאלה לפני שהסתיימה הקראתה, המנחה יסיים להקריאה ורק לאחר מכן יעבור לשאלה הבאה.
3. אם המתמודד לא ישיב על שאלה או ישיב תשובה שגויה - יושב ראש חבר השופטים יאמר את התשובה הנכונה בתום הזמן הקצוב.
4. אם המתמודד בחר לבקש רמז, המחשב יחשוף את אחת מאותיות התשובה. לכל שאלה ניתן לבקש רמז אחד בלבד.
5. שני המתמודדים שיזכו בניקוד המצטבר הגבוה ביותר מבין ארבעת המתמודדים, יעפילו לשלב הבא.

שלב ג - ראש בראש

בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין, עשר שאלות לכל מתמודד. תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את הנבחן ב-3 נקודות. בסך הכול ניתן לצבור בשלב זה עד 30 נקודות.

1. המנחה יציג שאלה לכל מתמודד בתורו.
2. המתמודד יענה על השאלה שהוצגה בתוך 5 שניות.
3. היה והמתמודד לא ידע להשיב על השאלה, הוא לא יקבל ניקוד והתור יעבור למתמודד השני.
4. אם שלב ה"ראש בראש" לא יביא להכרעה – יימשך סבב השאלות עד לקבלת הכרעה. אם המתמודד לא ידע לענות על שאלה או יטעה בתשובה – המתמודד השני, שענה נכון על השאלה בתורו, יוכרז כחתן החידון הארצי לנוער.
5. אם סבב השאלות הנוספות לא יביא להכרעה יוכתר חתן חידון התנ"ך באמצעות שאלת ההכרעה (להלן בסעיף הבא).

שאלות הכרעה

אם באחד מהשלבים יהיה מצב של שוויון בין מתמודדים ולא תהיה הכרעה בנוגע למעפילים לשלב שאחריו או בנוגע להכתרתו של חתן החידון - ייעשה שימוש בשאלות הנוספות שנשאלו המתמודדים בשלב המבחן המוקדם (ראה לעיל).

סדר הצגת השאלות לנבחנים במהלך החידון

1. השאלות יוצגו לנבחנים לפי סדר ישיבתם.
2. בשלב א יקבל כל נבחן את שאלתו בכתב, לפני הצגתה הפומבית בקול, ויצטרך לענות עליה מיד עם הצגתה. מזכירות החידון תמסור את השאלות לנבחנים.
3. אם הנבחן יענה תשובה מלאה על שאלתו - יכריז יושב ראש חבר השופטים על מספר הנקודות שיקבל הנבחן. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו של הנבחן.
4. אם הנבחן יענה תשובה חלקית - ייועץ יושב הראש בחבריו השופטים ויכריז על מספר הנקודות שיקבל הנבחן. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו של הנבחן.
5. אם הנבחן לא יענה על השאלה - יכריז יושב הראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שמו של הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים כולל את יושב הראש וצוות שופטים ממונה.
2. יושב הראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז על מספר הנקודות שקיבל כל נבחן.
3. יושב הראש מפקח על רישום מספר הנקודות ועל סיכומן.
4. יושב הראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.

5. בעת הצורך, אם הנבחן לא משיב תשובה מלאה - יציג יושב הראש את התשובה המלאה. בהצגתן של חלק מהתשובות הוא רשאי לכבד את חבריו השופטים ואת המנחה.
6. בסיום החידון יורה יושב הראש למנחה להכריז את שמותיהם של חתן החידון או של כלת החידון הארצי, ואת שמות הסגנים.
7. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, בין שלב לשלב - במהלך החידון בלבד. לאחר החידון לא יקבלו השופטים ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במנהל חברה ונוער תשמש כסמכות עליונה לפסיקות סופיות בנוגע לערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. המנחה ינהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. המנחה יזמין לבמה את המתמודדים ואת חבר השופטים.
3. המנחה יזמין את המברכים וידאג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. המנחה יקריא את השאלות.
5. המנחה יכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. המנחה יכריז את שמותיהם של העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. המנחה יכריז את שמותיהם של חתן או של כלת חידון התנ"ך הארצי ואת שמות סגניהם, על פי ההוראות של יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המתמודדים לשבת במקומותיהם על הבמה כדי לקבל תעודת השתתפות בחידון.
2. שני המתמודדים - אחד מכל מגזר חינוכי - אשר צברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר, יוכתרו לחתן או לכלת חידון התנ"ך הארצי, וכן יוכתרו שני הסגנים.
3. ארבעת המתמודדים הזוכים בחידון התנ"ך הארצי ישתתפו בחידון התנ"ך העולמי, שייערך ביום העצמאות וישודר בטלוויזיה בשידור ישיר.
4. לאחר החידון תיערך קבלת פנים רשמית לכל המתמודדים, ובה הם יקבלו תשורות וספרים.

חידון התנ"ך לנוער תשע"ד

שלב א - שאלות בעקבות סרטונים

בשלב זה תוצג למתמודדים שאלה אחת בעלת שני סעיפים בנושא הסרטון

תשובה נכונה על כל פרט תזכה את הנבחן ב-6 נקודות.

תשובה מלאה לשאלה תזכה את הנבחן ב-12 נקודות.

ממלכתי: סרטון ראשון: ילדים ונערים (שלמה בר - אצלנו בכפר טודרא)

שאלה ראשונה:

גמילת הבן מהנקה הייתה אירוע רב משמעות בימי התנ"ך.

- א. מסופר על אישה שלא קיימה את נדרה עד שגמלה את בנה. מי האישה ומה היה נדרה?
- ב. מסופר על אדם שציין את יום גמילת בנו במשתה. מי האיש ובן כמה היה כשנולד בנו?

תשובה:

א. חנה - הנדר היה לתת את בנה נזיר לה' כל ימי חייו/ להביא את בנה לשילה לשרת בקודש

"וַתֵּדַר נֶדֶר וַתֹּאמֶר ה' צְבָאוֹת אִם רָאָה תִרְאֶה בְּעֵינַי אֲמַתְךָ וּזְכַרְתִּנִי וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת אֲמַתְךָ וְנִתְּנָה לְאֲמַתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּנִיו לַה' כָּל יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ: [...] וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֵי אִשָּׁה עָשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שְׂבִי עַד גְּמִלְךָ אִתּוֹ אַךְ יָקָם ה' אֶת דְּבָרֹו וַתִּשָּׁב אִשָּׁה וַתִּינֶק אֶת בְּנָהּ עַד גְּמִלָה אִתּוֹ:" (שמואל א א, 11, 23)

ב. אברהם – הוא היה בן 100 כשנולד יצחק

"וַאֲבֹרָה־בֶּן מֵאֵת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ [...] וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אֲבֹרָה־מִשְׁתֵּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק:" (בראשית כא, 5, 8)

שאלה שנייה:

בכי, ובייחוד בכי של ילד, נוגע ללבם של אנשים.

- א. בכיו של ילד עורר את חמלתה של אישה והביא אותה לפעול בניגוד לצו המלך. מי הילד ומה הייתה פעולתה של האישה?
- ב. בנות ישראל נהגו לקונן במשך ארבעה ימים לזכר בכייה של נערה צעירה. מי הנערה ומדוע היא בכתה?

תשובה:

א. משה – בת פרעה הצילה ילד עברי (בניגוד למצוות אביה להשליך ליאור כל בן שנולד)

"וַיֵּצֵא פַרְעֹה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כֹּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֻרָה תִשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַבַּת תִּחְיֶינָה [...] וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נֶעַר בֶּכֶה וַתִּחַמַּל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִי־לִדֵי הָעִבְרִים זֶה: וַתֹּאמֶר אַחֲתוֹ אֵל בַּת פַּרְעֹה הֲאֵלֶּךָ וַקְרָאתִי לָהּ אִשָּׁה מִיִּנְקוֹת מִן הָעִבְרִית וַתִּיַּנֵּק לָהּ אֶת הַיֶּלֶד: וַתֹּאמֶר לָהּ בַת פַּרְעֹה לְכִי וַתִּלְךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת אִם הַיֶּלֶד: וַתֹּאמֶר לָהּ בַת פַּרְעֹה הֲלִיכִי אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהִינְקֶהוּ לִי וְאֲנִי אֶתֵּן אֶת שְׂכָרְךָ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתִּנְיָקֶהוּ:" (שמות א, 22, שמות ב, 6-9)

ב. בת יפתח – היא בכתה על בתוליה/ היא בכתה משום שאביה נאלץ לקיים את נדרו ולהעלותה לעולה

"וַתֹּאמֶר אֵל אַבִּיהָ יַעֲשֶׂה לִי הַדְּבָר הַזֶּה הַרְפָּה מִמְּנִי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וְאַלֶּכֶה וְיִרְדְּתִי עַל הַהָרִים וְאֶבְכֶּה עַל בְּתוּלִי אֲנֹכִי וְרַעִיתִי (וְרַעוּתִי): וַיֹּאמֶר לְכִי וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וַתִּלְךְ הִיא וְרַעוּתֶיהָ וַתִּבְרַךְ עַל בְּתוּלֶיהָ עַל הַהָרִים: וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וַתֵּשֶׁב אֵל אַבִּיהָ וַיַּעַשׂ לָהּ אֶת נִדְרוֹ אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא לֹא יָדְעָה אִישׁ וַתְּהִי חֹק בְּיִשְׂרָאֵל: מִיָּמִים יְמִימָה תִלְכְּנָה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבַת יַפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת יָמִים בְּשָׁנָה:" (שופטים יא, 37-40)

שאלה שלישית:

בתנ"ך מסופר על מקרים אחדים שבהם דבריהם של ילדים הביאו לתוצאות עגומות.

- א. קבוצת ילדים לעגה לנביא, ולעג זה הוביל לתוצאות קשות. מי הנביא ומה אמרו לו הילדים?
ב. קבוצה המכונה "ילדים" יעצה עצה שהביאה להשלכות הרות גורל. למי יעצו עצה ומה היא הייתה?

תשובה:

א. אלישע - הילדים לעגו לו במילים "עלה קרח"

"וַיַּעַל מִשָּׁם בֵּית אֵל וְהוּא עָלָה בְּדֶרֶךְ וַנְּעָרִים קִטְנִים יֵצְאוּ מִן הָעִיר וַיִּתְקַלְסוּ בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עָלָה קָרַח עָלָה קָרַח:" (מלכים ב ב, 23)

ב. לרחבעם – העצה הייתה להכביד את עול המס

"וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְעַם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הַכְּבִיד אֶת עֲלָנֵנוּ וְאֵתָה הַקָּל מַעֲלִינוּ כֹּה תִדְבֹּר אֵלֵיהֶם קִטְנֵי עֲבָה מִמֶּתְנִי אָבִי: וְעַתָּה אָבִי הֶעֱמִיס עֲלֵיכֶם עַל כָּבֵד וְאֲנִי אוֹסִיף עַל עֲלֵכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אֵיִסַּר אֶתְכֶם בְּעֵקֶרְבַּיִם:" (מלכים א יב, 10-11)

ממלכתי: סרטון שני: אתגרים, חילוץ והצלה (חילוץ מאוורסט)

שאלה רביעית:

סיפורים מקראיים שונים מתארים יחסי אחווה שנרקמו בין קבוצות של אנשים.

- א. קבוצת אנשים צוותה לעזור לאחיהם בכל מלחמותיהם ורק לאחר מכן לשוב לנחלתם. מי היו האנשים והיכן היה מקום מושבם?
- ב. קבוצת אנשים מעיר גדולה אוימה על ידי מלכי האמורי וקיבלה סיוע מעם ישראל. מהיכן היו האנשים ומי עמד בראש המסייעים להם?

תשובה:

א. ראובן, גד וחצי שבט המנשה – מושבם היה בעבר הירדן המזרחי

"וְלִרְאוּבֵנִי וְלִגְדֵי וְלַחֲצִי שִׁבְטֵי הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: זְכוֹר אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁה עֶבֶד ה' לֵאמֹר ה' אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת: נְשִׂיכֶם טַפְּכֶם וּמְקִנֵיכֶם יָשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מִשָּׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לְפָנַי אַחֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעִזְרְתֶם אוֹתָם:"

(יהושע א, 12-14)

ב. מגבעון - בראש המסייעים עמד יהושע

"וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי גִבְעוֹן אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה לֵאמֹר אֵל תִּרְפָּךְ יְדִיד מַעֲבָדֶיךָ עָלֵינוּ מִהַרְהָ וְהוֹשִׁיעָה לָנוּ וְעִזְרָנוּ כִּי נִקְבְּצוּ אֵלֵינוּ כָּל מַלְכֵי הָאֲמֹרִי יֹשְׁבֵי הָהָר:" (יהושע י, 6)

שאלה חמישית:

לעתים בכוחו של אדם אחד להושיע אנשים רבים.

- א. קבוצת אנשים ביקשו ממלך שבעה ימים כדי למצוא לעצמם מושיע. מי היו האנשים ואת מי הם מצאו כמושיע?
- ב. "ויאמר להם בכתב זה והושעת את ישראל מכף מדון". מי המושיע ולאיזה שבט הוא השתייך?

תשובה:

א. בני יבש גלעד – הם מצאו את שאול כמושיע

"ויאמרו אליו זקני יבש הרף לנו שבעת ימים ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע אתנו ויצאנו אליה: ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם וישאו כל העם את קולם ויבכו: והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יבש:" (שמואל א יא, 3-5)

ב. גדעון – שופט משבט מנשה

"ויבא מלאך ה' וישב תחת האלה אשר בעפרה אשר ליואש אבי העזרי וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדון [...] ויפן אליו ה' ויאמר להם בכתב זה והושעת את ישראל מכף מדון: הלא שלחתיך: ויאמר אליו בי אדני במה אושיע את ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר בבית אבי:" (שופטים ו, 11, 14-15)

שאלה שישית:

יש המסכנים את נפשם למען הצלת אנשים אחרים.

- א. "למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך". מי האיש שאמר את הדברים וכיצד הוא ניצל?
- ב. אישה החמיאה לחלק משבטי ישראל שבאו לסייע במלחמה. מי האישה ואת איזה שבט היא מתארת במילים "עם חרף נפשו למות"?

תשובה:

א. אברהם - הוא ניצל בזכות העובדה שאשתו הוצגה כאחותו

"והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו: אמרתי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך:" (בראשית יב, 12-13)

ב. דבורה - היא מתארת את שבט זבולון (יתקבל גם: שבט נפתלי)

"זבולון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה:" (שופטים ה, 18)

שאלת מילואים:

יש שמות שנקבעו בעקבות מעשה של הצלה.

- א. אדם קרא לבנו בשם והסביר: "כִּי אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיִּצְלַנִּי מִחֶרֶב פְּרַעֲהַ". מי האדם וכיצד הוא קרא לבנו?
- ב. אדם קרא למקום בשם והסביר: "כִּי רָאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים וַתִּנְצַל נַפְשִׁי". מי האדם וכיצד הוא קרא למקום?

תשובה:

א. משה – הוא קרא לבנו אליעזר

"וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיִּצְלַנִּי מִחֶרֶב פְּרַעֲהַ": (שמות יח, 4)

ב. יעקב - הוא קרא למקום פניאל

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי רָאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים וַתִּנְצַל נַפְשִׁי": (בראשית לב, 31)

ממלכתי-דתי: סרטון שלישי: גבורה (החייל אהרון קרוב)

שאלה שביעית:

צבאות חזקים חייבים לגייס את החיילים המיומנים ביותר.

- א. מנהיג מינה את קרוב משפחתו לשר צבא וגייס לצבאו "כל איש גבור וכל בן חיל". מי המנהיג ומה שם שר צבאו?
- ב. מלך שכר 100,000 "גבור חיל במאה כפר כסף". מי המלך ומדוע לא נלחמו גיבורי החיל ששכר?

תשובה:

א. שאל - שר הצבא הוא אבנר בן נר

"ויהיו בני שאול יונתן וישׁו ומלכישוע ושם שתי בנתיו שם הבכירה מרב ושם הקטנה מיכל: ושם אשת שאול אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אבנר בן נר דוד שאול: וקיש אבי שאול ונר אבי אבנר בן אביאל: ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאול וראה שאול כל איש גבור וכל בן חיל ואספהו אליו:" (שמואל א יד, מט-נב)

ב. אמציה - גיבורי החיל לא נלחמו משום שאיש האלוהים אמר לו שאין ה' עם בני אפרים ושהוא יצליח במלחמה בלעדיהם

"ויקבץ אמציה את יהודה ועממיהם לבית אבות לשרי האלפים ולשרי המאות לכל יהודה ובנימן ויפקדם למבן עשרים שנה ומעלה וימצאם שלש מאות אלף בחור יוצא צבא אחז רמח וצנה: וישכר מישראל מאה אלף גבור חיל במאה כפר כסף: ואיש האלהים בא אליו לאמר המלה אל יבוא עמך צבא ישראל כי אין ה' עם ישראל כל בני אפרים: כי אם בא אתה עשה חזק למלחמה יכשילך האלהים לפני אויב כי יש כח באלהים לעזור ולהכשיל:" (דברי הימים ב כה, ה-ח)

שאלה שמינית:

גם אנשים מצבאות זרים כונו לפעמים בתנ"ך "גיבורי חיל".

- א. גיבור חיל נכרי תואר במילים: "אִישׁ גָּדוֹל לְפָנָי אֲדָנָיו וְנִשְׂא פָּנִים". מי האיש ומאיזו בעיה הוא סבל?
- ב. חיילים מצבא האויב שכינו "גיבורי חיל" הובסו ומלכם שב "בְּבִשְׁת פָּנִים לְאַרְצוֹ". מה שם המלך ומה היה גורלו?

תשובה:

א. **נעמן - הוא היה מצורע**

"וְנַעֲמָן שַׂר צָבָא מֶלֶךְ אַרְם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לְפָנָי אֲדָנָיו וְנִשְׂא פָּנִים כִּי בּוֹ נָתַן ה' תְּשׁוּעָה לְאַרְם וְהָאִישׁ הָיָה גִבּוֹר חַיִל מְצָרַע:" (מלכים ב ה, א)

ב. **סנחריב מלך אשור - הוא הומת בארצו על ידי בניו**

"וַיִּשְׁלַח ה' מַלְאָךְ וַיִּכְחַד כָּל גִּבּוֹר חַיִל וְנִגִּיד וְשַׂר בְּמַחְנֵה מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּבִשְׁת פָּנִים לְאַרְצוֹ וַיָּבֵא בֵּית אֱלֹהָיו וּמִצִּיאָו (וּמִצִּיאֵי) מַעֲיוֹ שֵׁם הַפִּילֵהוּ בְּחָרְב:" (דברי הימים ב לב, כא)

שאלה תשיעית:

העמים האמינו שאלוהיהם מסייעים להם במלחמות.

- א. מנהיג השיב לטענת מלך זר שעלה להילחם בישראל, ואמר: "את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש". מי המנהיג, ומה הייתה תביעת המלך הזר כלפי ישראל?
- ב. נביא יעץ למלך מיהודה שלא לעבוד את אלוהי העם שאותו ניצח במלחמה, שכן "אלהי העם [...] לא הצילו את עמם מידך". מי המלך שיעצו לו, ומה הוא ענה לנביא שיעץ?

תשובה:

א. יפתח - מלך בני עמון תבע מישראל שיחזירו את הערים שכבשו מארץ עמון בבואם ממצרים

"וישלח יפתח מלאכים אל מלך בני עמון לאמר מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי: ויאמר מלך בני עמון אל מלאכי יפתח כי לקח ישראל את ארצי בעלותו ממצרים מארנון ועד היבק ועד הירדן ועתה השיבה אתה בשלום [...] ועתה ה' אלהי ישראל הוריש את האמרי מפני עמו ישראל ואתה תירשנו: הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש ואת כל אשר הוריש ה' אלהינו מפנינו אותו תירש:" (שופטים יא, יב-יג, כג-כד)

ב. אמציה - הוא ענה לנביא שלא מתפקידו לייעץ למלך

"ויהי אחרי בוא אמציהו מהכות את אדומים ויבא את אלהי בני שער ויעמידם לו לאלהים ולפניהם ישתחוהו ויהם יקטר: ויחר אף ה' באמציהו וישלח אליו נביא ויאמר לו למה דרשת את אלהי העם אשר לא הצילו את עמם מידך: ויהי בדברו אליו ויאמר לו הליועץ למלך נתנוך חדל לך למה יפוך ויחדל הנביא ויאמר ידעתי כי יעץ אלהים להשחיתך כי עשית זאת ולא שמעת לעצתי:" (דברי הימים ב כה, יד-טז)

התנ"ך מעלה על נס את גיבוריו של דוד.

- א. מיהו הגיבור שנלחם "עד כי יגעה ידו" ונגד מי הוא נלחם?
ב. "הגבורים אשר לדוד" לא הוזמנו לאירוע חשוב. באיזה אירוע מדובר והיכן הוא התרחש?

תשובה:

א. אלעזר בן-דדי (דוד) בן-אחחי - הוא נלחם נגד הפלשתים

"ואחרו אלעזר בן דדי (דוד) בן אחחי בשלשה גברים (הגברים) עם דוד בחרפם בפלשתים נאספו שם למלחמה ויעלו איש ישראל: הוא קם ויה בפלשתים עד כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש ה' תשועה גדולה ביום ההוא והעם ישבו אחריו אה לפשט:" (שמואל ב כג, ט-י)

ב. האירוע היה הזבח שזבח אדניהו בעין רוגל (יתקבל גם: באבן הזוחלת)

"וצדוק הפהו ובניהו בן יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד לא היו עם אדניהו: ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא עם אבן הזחלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך: ואת נתן הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו לא קרא:" (מלכים א א, ח-י)

ממלכת-דתי: סרטון רביעי: עזרה וחסד (כנפיים של קרמבו)

שאלה אחת עשרה:

יש בתנ"ך סיפורים המספרים על חסד שעשו עמים אחרים לעם ישראל.

- א. מלך דאג לשלומם של בני שבט זר בשל החסד שעשו "עם כל בני ישראל בעלותם ממצרים".
מי היו בני השבט וכיצד דאג המלך לשלומם?
- ב. מלך ישראל רצה לעשות חסד למלך זר מפני ש: "עשה אביו עמדי חסד". מיהו המלך הישראלי ואיזה חסד הוא עשה למלך הזר?

תשובה:

א. בני שבט הקיני - שאול הזהירם שייפרדו מהעמלקי לפני המלחמה

"ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן אספך עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל בעלותם ממצרים ויסר קיני מתוך עמלק:" (שמואל א טו, ו)

ב. דוד - הוא שלח למלך הזר משלחת נוחמים לאחר מות אביו

"ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך חנון בנו תחתיו: ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון:"

(שמואל ב י, א-ב)

שאלה שתיים עשרה:

חסד בתנ"ך משמעותו הטובה עם הזולת.

- א. עבד התפלל לה' וביקש: "עשה חסד עם אדני". מי היה העבד ואיזה סימן ביקש כדי לדעת אם תפילתו נענתה?
- ב. אישה עשתה חסד עם אנשים וביקשה "אות אמת" לכך שייעשה חסד גם עמה. מי האישה ומה היה החסד שעשתה?

תשובה:

א. עבד אברהם (אליעזר) - הסימן שביקש הוא שנערה מהשואבות תציע לו ולגמליו לשתות מים ששאה מן הבאר

"ויאמר ה' אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם: הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאת לשאב מים: והיה הנער אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני(בראשית כד, יב-יד)

ב. רחב - היא החביאה את המרגלים בביתה

"וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר הוציאי האנשים הבאים אליך אשר באו לביתך כי לחפר את כל הארץ באו: ותקח האשה את שני האנשים ותצפנו ותאמר כן באו אלי האנשים ולא ידעתי מאין המה: ויהי השער לסגור בחשך והאנשים יצאו לא ידעתי אנה הלכו האנשים רדפו מהר אחריהם כי תשיגום: והיא העלתם הגגה ותטמנם בפשתי העץ הערכות לה על הגג: [...] ועתה השבעו נא לי בה' כי עשיתי עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד ונתתם לי אות אמת: והחיתם את אבי ואת אמי ואת אחי ואת אחותי (אחיותי) ואת כל אשר להם והצלתם את נפשתינו ממות: [...] הנה אנחנו באים בארץ את תקות חוט השני הזה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו ואת אביך ואת אמה ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אליך הביתה:" (יהושע ב, ג-ו, יב-יג, יח)

שאלה שלש עשרה:

חסד היא אחת מהמידות האלוהיות.

- א. מי שיבח: "מגדיל (מגדול) ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו" ומתי אמר את הדברים האלו?
ב. אדם אחר התלונן בתפילתו על כך שה' הוא "רב חסד ונחם על הרעה". מי האדם והיכן נערכה התפילה?

תשובה:

א. דוד - הוא אמר זאת לאחר שניצל מאויביו ומשאול

"וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת ביום הציל ה' אתו מכף כל איביו ומכף שאול [...] מגדיל (מגדול) ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם:" (שמואל ב כב, א, נא) (גם בתהלים יח, נא)

ב. יונה (לא תתקבל התשובה: יואל) - התפילה נערכה בנינווה

"וירע אל יונה רעה גדולה ויחר לו: ויתפלל אל ה' ויאמר אנה ה' הלוא זה דברי עד היותי על אדמתי על כן קדמתי לברח תרשישה כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה: ועתה ה' קח נא את נפשי ממני כי טוב מותי מחיי: ויאמר ה' ההיטב חרה לך: ויצא יונה מן העיר וישב מקדם לעיר ויעש לו שם סכה וישב תחתיה בצל עד אשר יראה מה יהיה בעיר:" (יונה ד, א-ה)

שאלה ארבע עשרה / שאלת מילואים:

גיבורי ישראל הונצחו בשירה המקראית.

- א. שירה שמהללת את גיבורי ישראל נאמרה כדי "ללמד בני יהודה קשת". מיהם הגיבורים שלהם ספדו בשירה זו ובאיזה ספר עתיק היא נכתבה?
- ב. שירה אחרת מציינת שגבורתם של הגיבורים תלויה בה' ולא בכוחם שלהם, במילים: "כי לא בכח יגבר איש". באיזו שירה נאמר הדבר ומה היה הקשרה?

תשובה:

א. שאול ויהונתן - השירה נכתבה ב"ספר הישר"

"ויקנן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו: ויאמר ללמד בני יהודה קשת הנה כתובה על ספר הישר:" (שמואל ב א, יז-יח)

ב. בשירת חנה - השירה נאמרה לאחר שחנה מסרה את שמואל לעבודת ה', כפי שנדרה

"וגם אנכי השאלתהו לה' כל הימים אשר היה הוא שאול לה' וישתחו שם לה' [...] ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני בה' רחב פי על אויבי כי שמחתי בישועתך [...] רגלי חסידו ישמר ורשעים בחשה ידמו כי לא בכח יגבר איש: ה' יחתו מריבו עלו בשמים ירעם ה' ידין אפסי ארץ ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו:" (שמואל א א, כח; שמואל א ב, א, ט-י)

שאלת מילואים:

- א. אדם ביקש מאדם אחר: "ועשית נא עמדי חסד", אך בקשתו נשתכחה. מי האיש שביקש חסד ומה החסד שביקש?
- ב. מלך הוציא להורג אדם שאביו עשה עמו חסד, "ולא זכר [...] המלך החסד אשר עשה". מי המלך ומה החסד שעשה עמו אביו של הנרצח?

תשובה:

א. יוסף - החסד שביקש הוא שיוציאו אותו מבית הכלא

"ויאמר לו יוסף זה פתרונו שלשתי השרגים שלשתי ימים הם: בעוד שלשתי ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך על פנה ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו: כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה:" (בראשית מ, יב-יד)

ב. יואש - יהוידע הכהן המליך את יואש למלך

"ויזכרת יהוידע ברית בינו ובין כל העם ובין המלך להיות לעם לה:" (דברי הימים ב כג, טז)
"ורוח אלהים לבשה את זכריה בן יהוידע הכהן ויעמד מעל לעם ויאמר להם כה אמר האלהים למה אתם עברים את מצות ה' ולא תצליחו כי עזבתם את ה' ויעזב אתכם ויקשרו עליו וירגמהו אבן במצות המלך בחצר בית ה': ולא זכר יואש המלך החסד אשר עשה יהוידע אביו עמו ויהרג את בנו וכמותו אמר ירא ה' וידרש:" (דברי הימים ב כד, כ-כב)

חידון התנ"ך לנוער תשע"ד

שלב ב

תשבצים

בשלב זה יוצג לכל נבחן תשבץ ובו 4 שאלות קצרות.
המילה נכתבת על פי הכתיב המקראי.
תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
תשובות מלאות על כל השאלות בלא רמזים יזכו את הנבחן בעוד 5 נקודות.
בשלב זה אפשר לצבור 25 נקודות.
כל רמז שיינתן יגרע שתי נקודות מניקוד השאלה.
הזמן: 45 שניות.

ממלכתי: תשבץ ראשון:

1. (מאוזן) העביר קול בכל מלכותו לאחר שה' העיר את רוחו (4)

תשובה: כורש

"ובשנת אחת לכורש מלך פרס לקלות דבר ה' מפי ירמיה העיר ה' את רוח כורש מלך פרס ויעבר קול בכל מלכותו וגם במקתב לאמר:" (עזרא א, 1)

2. (מאונך) שאול השתמש בו כדי ש"ישמעו העברים" (4)

תשובה: שופר

"ויה' יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים ושאול תקע בשופר בכל הארץ לאמר ישמעו העברים: וכל ישראל שמעו לאמר הפה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול הגלגל:" (שמואל א יג, 3-4)

3. (מאוזן) נביא שנכלא בהצר המטרה (5)

תשובה: ירמיה

"ויהי דבר ה' אל ירמיהו שנית והוא עודנו עצור בהצר המטרה לאמר:" (ירמיה לג, 1)

4. (מאונך) נשלח לבנות את עיר קברי אבותיו (5)

תשובה: נחמיה

"ואמר למלך אם על המלך טוב ואם ייטב עבדך לפניך אשר תשלחני אל יהודה אל עיר קברות אבתי ואבננה:" (נחמיה ב, 5)

ממלכתי: תשבץ שני:

ח ⁴				
ל				
ק				
י				
ה	י	ע	ש ²	י ¹
ו			ו	
	ל	ח	ר ³	

1. (מאוזן) ראה את עצמו כ"איש טמא שפתיים" (5)

תשובה: ישעיה

"ואמר אוי לי כי נדמיתי כי איש טמא שפתיים אנכי ובתוך עם טמא שפתיים אנכי יושב כי את המלך ה' צבאות ראו עיני:" (ישעיה ו, 5)

2. (מאונך) לא חוסמים אותו "בדישו" (3)

תשובה: שור

"לא תקסם שור בדישו:" (דברים כה, 4)

3. (מאוזן) היא "מבכה על בניה מאנה להנחם" (3)

תשובה: רחל

"כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו:" (ירמיה לא, 14)

4. (מאונך) הכוהן שמצא ספר תורה (מ) (6)

תשובה: חלקיהו (יתקבל גם חלקיה)

"ויאמר חלקיהו הכהן הגדול על שפן הספר ספר התורה מצאתי בבית ה' ויתן חלקיהו את הספר אל שפן ויקראהו:" (מלכים ב כב, 8)

ממלכתי: תשבץ שלישי:

					ב ¹
				נ	י
			מ	נ ²	
		ש			
ע ⁴					
מ	י	ר	פ	א ³	
ל					
ק					

1. (מאוזן) בורך "ידיד ה' ישכן לבטח עליו" (ח)

תשובה: בנמין

"לבנמין אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו חפץ עליו כל היום ובין כתפיו שכן:" (דברים לג, 12)

2. (מאונך) איזה עוף "על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו?" (3)

תשובה: נשר

"כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו:" (דברים לב, 11)

3. (מאוזן) הוא ילד שעשעים (5)

תשובה: אפרים

"הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹו רַחֵם אֶרְחַמֶנּוּ נָאִם ה':" (ירמיה לא, 19)

4. (מאונך) הוא "קרה בדרך ויזנב בה כל הנחשלים אחריה" (4)

תשובה: עמלק

"זכור את אשר עשה לה עמלק בדרך בצאתכם ממצרים: אשר קרה בדרך ויזנב בה כל הנחשלים אחריה ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים:" (דברים כה, 17-18)

ממלכתי: תשבץ רביעי:

							ק ¹
מ	י	ק ³	י	ו	ה	י ²	ק
		ר				י	ק
		ח				ו	ק
							נ ⁴
				ה	מ	ע	נ ⁴

1. (מאונך) הוא "בן לילה ה'יה ובן לילה אבד" (6)

תשובה: קיקיון

"ויאמר ה' אתה חסרת על הקיקיון אשר לא עמלת בו ולא גדלתו שכן לילה ה'יה ובן לילה אבד:"

(יונה ד, 10)

2. (מאוזן) עליו נאמר: "לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות" (7)

תשובה: יהויקים

"לכן כה אמר ה' אל יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות לא יספדו לו הוי אדון והוי הדד:" (ירמיה כב, 18)

3. (מאונך) הכריז: "כל העדה כלם קדשים"

תשובה: קרח

"ויקח קרח בן-יצהר [...] ויקהל על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'?" (במדבר טז, 1-3)

4. (מאונך) אישה מעמון שבנה מלך ביהודה

תשובה: נעמה

"ורחבעם בן שלמה מלך ביהודה בן ארבעים ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה שנה מלך בירושלם העיר אשר בחר ה' לשום את שמו שם מפל שבטי ישראל ושם אמו נעמה העמנית:" (מלכים א יד, 21)

ממלכתי: תשבץ מילואים:

ש ³				
מ ¹	י	ר	צ	מ
ג				ש
ר	ה	ה	ר	ה ²

1. (מאוזן) מקום המכונה "כור הברזל" (5)

תשובה: מצרים

"אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִכּוּר הַבְּרֶזֶל לֵאמֹר שְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אֶתְכֶם וְהִיִּיתֶם לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים:" (ירמיה יא, 4)

1. (מאונך) עליו נאמר: "לא כהתה עיני ולא נס לחה" (3)

תשובה: משה

"וּמֹשֶׁה בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בָּמָתוֹ לֹא כָהַתָּה עֵינֹו וְלֹא נָס לַחַה:" (דברים לד, 7)

2. (מאונך) שם נאסף אהרון "אל עמיו" (2, 3)

תשובה: הר ההר

"וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' וַיַּעֲלֵה אֶל הַר הַהָר לְעֵינָיו כֹּל הָעֵדָה: וַיִּפְּשֹׁט מֹשֶׁה אֶת אֶהָרָן אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׂ אוֹתָם אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמַת אֶהָרָן שָׁם בְּרֹאשׁ הַהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר מִן הָהָר:" (במדבר כ, 27-28)

3. (מאוזן) הבן של ענת שהכה 600 פלשתים (4)

תשובה: שמגר

"וְאַחֲרָיו הָיָה שִׁמְגָר בֶּן עֲנַת וַיְהִי אֶת פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ בְּמִלְמַד הַבְּקָר וַיּוֹשַׁע גַּם הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל:" (שופטים ג, 31)

ממלכת-דתי: תשבץ חמישי:

1. (מאוזן) משם שאלו באלוהים, ערב מלחמת אחים (2, 3)

תשובה: בית אל

"וַיִּקְמוּ וַיַּעֲלוּ בֵּית אֵל וַיִּשְׁאֲלוּ בְּאֱלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה לָּנוּ בְּתַחֲלָה לְמִלְחָמָה עִם בְּנֵי בְנֵי־מִן וַיֹּאמֶר ה' יְהוָה בְּתַחֲלָה:" (שופטים כ, יח)

2. (מאונך) בית הבראה למלכים פצועים (6)

תשובה: יזרעאל

"וַיָּשֶׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא בְּיִזְרְעֵאל מִן הַמַּכִּים אֲשֶׁר יָבִיאוּ אֶרְמִיָּה בְּרִמָּה בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת חֲזֵה־אֵל מֶלֶךְ אֲרָם וְאֶחָזְיָהוּ בֶן יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לְרֹאוֹת אֶת יוֹרָם בֶּן אַחָב בְּיִזְרְעֵאל כִּי חָלָה הוּא:"

(מלכים ב ח, כט)

3. (מאונך) היה "גבור אפרים" (4)

תשובה: זכרי

"וַיְהִי־גַם זָכְרִי גִבּוֹר אֶפְרַיִם אֶת מַעֲשֵׂיהוּ בֶן הַמֶּלֶךְ וְאֶת עֲזַרְיָהוּ נְגִיד הַבַּיִת וְאֶת אֶלְקָנָה מִשְׁנֵה הַמֶּלֶךְ:" (דברי הימים ב כח, ז)

4. (מאוזן) מת "בלא חמדה" (5)

תשובה: יהורם

"בֶּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם הָיָה בְּמָלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וַיִּלָּךְ בְּלֹא חֲמָדָה וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּעִיר דָּוִד וְלֹא בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים:" (דברי הימים ב כא, כ)

ממלכתי-דתי: תשבץ ששי:

1. (מאוזן) בנו נרגם במצוות מלך בחצר המקום שבו הוא הקפיד שלא להמית אחרים (6)

תשובה: יהוידע

"וַיֵּצֵא יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת שָׂרֵי הַמַּאֲוֹת פְּקוּדֵי הַחַיִּל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוֹצִיאוּהָ אֶל מִבֵּית הַשְּׂדֵרוֹת וְהִבְּאוּ אַחֲרֶיהָ יוֹמֵת בְּחָרֵב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן לֹא תִמְיִתוּהָ בֵּית ה':" (דברי הימים ב כג, יד)
"וְרוּחַ אֱלֹהִים לָבְשָׁה אֶת זַכְרִיָּה בֶן יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּעֲמֵד מֵעַל לְעַם וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר הָאֱלֹהִים לָמָּה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת מִצְוֹת ה' וְלֹא תִצְלִיחוּ כִּי עֲזַבְתֶּם אֶת ה' וַיַּעֲזֹב אֶתְכֶם: וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו וַיִּרְגְּמוּהוּ אֲבָן בְּמִצְוֹת הַמֶּלֶךְ בְּחֹצֵר בֵּית ה':" (דברי הימים ב כד, כ-כא)

2. (מאונך) לשדה שלו הגיעו עגלה, ארון וארגז

תשובה: יהושע

"וְהַעֲגָלָה בָּאָה אֶל שָׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשֶּׁמֶשׁ וַתַּעֲמֵד שָׁם וְשָׁם אֲבָן גְּדוֹלָה וַיִּבְקְעוּ אֶת עֲצֵי הַעֲגָלָה וְאֶת הַפְּרוֹת הָעֵלּוּ עֲלֶיהָ לֵה': וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ אֶת אָרוֹן ה' וְאֶת הָאֲרָגָז אֲשֶׁר אִתּוֹ אֲשֶׁר בּוֹ כְּלֵי זָהָב וַיִּשְׂמוּ אֶל הָאֲבָן הַגְּדוֹלָה וְאֶנְשֵׁי בֵּית שְׁמֶשׁ הָעֵלּוּ עֲלוֹת וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים בַּיּוֹם הַהוּא לֵה':" (שמואל א ו, יד-טו)

3. (מאוזן) שימש בתפקיד "השוטר" בימי עזיהו (6)

תשובה: מעשיהו

"וַיְהִי לְעִזְיָהוּ חֵיל עֶשֶׂה מִלְחָמָה יוֹצֵאֵי צָבָא לְגָדוּד בְּמִסְפָּר פְּקָדוֹתָם בְּיַד יְעוּאֵל (יעיאל) הַסּוֹפֵר וּמַעֲשֵׂיָהוּ הַשּׁוֹטֵר עַל יַד חֲנַנְיָהוּ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ:" (דברי הימים ב כו, יא)

4. (מאונך) למדבר זה הגיעו יהושפט והעם להילחם בבני עמון, במואב ובשעיר (4)

תשובה: מדבר תקוע

"וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיֵּצְאוּ לְמַדְבַּר תְּקוּעַ וּבְצִאתָם עָמַד יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר שְׂמַעוּנִי יְהוּדָה וַיִּשְׁבְּי יְרוּשָׁלַם הָאֲמִינוּ בְּה' אֱלֹהֵיכֶם וְתִאֲמַנּוּ הָאֲמִינוּ בְּנִבְיָאֵיו וְהִצְלִיחוּ:" (דברי הימים ב כ, כ)

ממלכת-דתי: תשבץ שביעי:

			י ¹	ו	ת ²	מ
				ב		
				ו		
		ת ⁴	ד	ר	ת	מ ³
	ר					
	צ					
	ה					

1. (מאוזן) קיבל מבני עמון כסף, חיטים ושעורים במשך שלוש שנים (4)

תשובה: יותם

"והוא נלחם עם מלך בני עמון ויחזק עליהם ויתנו לו בני עמון בשנה ההיא מאה כסף ועשרת אלפים כרים חטים ושעורים עשרת אלפים זאת השיבו לו בני עמון ובשנה השנית והשלישית:"

(דברי הימים ב כז, ה)

2. (מאוזן) מהר זה ירד מנהיג ואחריו 10,000 אנשים (2, 4)

תשובה: הר תבור

"ותאמר דברה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן ה' את סיסרא בידך הלא ה' יצא לפניך וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו:" (שופטים ד, יד)

3. (מאונך) הגזבר של כורש מלך פרס (5)

תשובה: מתרדת

"ויציאם כורש מלך פרס על יד מתרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה:" (עזרא א, ח)

4. (מאונך) במקום זה מלך מלך במשך שבוע אחד (4)

תשובה: תרצה

"בשנת עשרים ושבע שנה לאסא מלך יהודה מלך זמרי שבעת ימים בתרצה והעם חנים על גבתון אשר לפלשתים:" (מלכים א טז, טו)

ממלכת-דתי: תשבץ שמיני:

		נ ²	ו	מ	א ¹
		ו			
א ⁴	ש	ע	ב ³		
ח		ד			
ז		י			
		ה			

1. (מאוזן) שם שר העיר שומרון הוא כשם המלך ש"הרבה אשמה" (4)

תשובה: אָמוֹן

"ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל אָמוֹן שר העיר ואל יואש בן המלך:"

(דברי הימים ב יח, כה)

"ולא נכנע מלפני ה' כהכנע מנשה אביו: כי הוא אָמוֹן הרבה אשמה:" (דברי הימים ב לג, כג)

2. (מאונך) הנביאה שרצתה לרפות את ידיו של נחמיה (6)

תשובה: נועדיה

"[...] זָכְרָה אֱלֹהֵי לְטוֹבֶיהָ וְלִסְבִּילֹת כַּמַּעֲשֵׂיוֹ אֱלֹהִים וְגַם לְנוֹעַדְיָה הַנְּבִיאָה וְלִיֶּטֶר הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ

מִיָּרְאִים אוֹתֵי:" (נחמיה ו, ט, יד)

3. (מאוזן) ה' הרימו "מן העפר" אך לבסוף 'הבעיר אחריו' (4)

תשובה: בעשא

"וְיֵהִי דְבַר ה' אֵלַי וְהוּא בֶן חֲנַנִי עַל בְּעֵשָׂא לֵאמֹר: יַעַן אֲשֶׁר הִרְיַמְתִּיךָ מִן הָעֶפֶר וְאַתְּנֶנְךָ נְגִיד עַל עַמִּי

יִשְׂרָאֵל וְתִלְךָ בְּדֶרֶךְ יִרְבָּעָם וְתַחַטָּא אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטָּאתָם: הֲנִי מִבְּעִיר אַחֲרֵי בְּעֵשָׂא

וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ וְנִתְתִּי אֶת בֵּיתְךָ כְּבֵית יִרְבָּעָם בֶּן נְבֹט:" (מלכים א טז, א-ג, ז)

4. (מאונך) על שמו נקראו גם מעלות וגם עלייה (3)

תשובה: אַחַז

"וַיִּקְרָא יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיאִים אֵלַי ה' וַיֵּשֶׁב אֶת הַצֵּל בַּמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר יָרְדָה בַּמַּעֲלוֹת אַחַז אַחֲרַיִת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת:"

(מלכים ב כ, יא)

"וְאֶת הַמַּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עַל הַגֶּגְעַלִּית אַחַז אֲשֶׁר עָשָׂה מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת הַמַּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה

בְּשֵׁתֵי חֲצֵרוֹת בֵּית ה' נִתְּץ הַמֶּלֶךְ וַיִּרְץ מִשָּׁם וְהִשְׁלִיךְ אֶת עַפְרָם אֶל נַחַל קִדְרוֹן:" (מלכים ב כג, יב)

ממלכתי-דתי: תשבץ מילואים

1. (מאוזן) מקום שייהרס בשאון, בתרועה בקול שופר (4)

תשובה: מואב

"וְשַׁלַּחְתִּי אֶשׁ בְּמוֹאָב וְאָכְלָה אֶרְמְנוֹת הַקְּרִיזוֹת וַיִּמַּת בְּשֵׂאוֹן מוֹאָב בְּתְרוּעַה בְּקוֹל שׁוֹפָר:" (עמוס ב, ב)

2. (מאונך) שם נלחם המלך נדב (5)

תשובה: גבתון

"[..] בְּגִבְתוֹן אֲשֶׁר לְפִלְשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל יִשְׂרָאֵל צָרִים עַל גִּבְתוֹן:" (מלכים א טו, כז)

3. (מאוזן) היה "פקיד נגיד בבית ה'" (4)

תשובה: פִּשְׁחוֹר

"וַיִּשְׁמַע פִּשְׁחוֹר בֶּן אִמֵּר הַכֹּהֵן וְהוּא פְּקִיד נְגִיד בְּבֵית ה' אֶת יִרְמְיָהוּ נְבִיא אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:"

(ירמיהו כ, א)

4. (מאונך) הציל חלקת עדשים (3)

תשובה: שִׁמָּה

"וַאֲחֲרָיו שִׁמָּה בֶּן אֶגָּא הָרָרִי וַיִּאֲסָפוּ פְּלִשְׁתִּים לַחֲתִּיה וַתְּהִי שִׁם חֲלֻקַּת הַשְּׂדֵה מְלֵאָה עֲדָשִׁים וְהָעַם נָס

מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים: וַיִּתְּצַב בְּתוֹךְ הַחֲלֻקָּה וַיִּצִּילָהּ וַיַּר אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַשׂ ה' תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה:"

(שמואל ב כג, יא-יב)

חידון התנ"ך לנוער תשע"ד

שלב ג

ראש בראש

בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין.
עשר שאלות לכל מתמודד.
תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את הנבחן ב-3 נקודות.
בסך הכול ניתן לצבור בשלב זה עד 30 נקודות.
באם לא תהיה הכרעה בסיום השלב, יישאלו שאלות עד לקבלת הכרעה.
כל צמד שאלות מהווה סיבוב אחד של שאלות לשני המתמודדים.
זמן מענה: מייד

ממלכתי:

1. איזה חג חל "בעשור לחדש השביעי"?
תשובה: יום הכיפורים
"אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה לה:" (ויקרא כג, 27)
2. איזה חג חל "בחמשה עשר יום לחדש השביעי"?
תשובה: חג סוכות
"דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה:" (ויקרא כג, 34)
3. איזה נביא אמר: "היהפך כושי עורו ונמר חברברתיו"?
תשובה: ירמיה
"היהפך כושי עורו ונמר חברברתיו גם אתם תוכלו להיטיב למדי הרע: ואפיצם פקש עובר לרוח מדבר:" (ירמיה יג, 23-24)
4. איזה נביא אמר: "וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים"?
תשובה: הושע
"וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים:" (הושע ב, 21)
5. מי ערך סיור בירושלים החרבה?
תשובה: נחמיה
"ואקום לילה אני ואנשים מעט עמי ולא הגדתי לאדם מה אלהי נתן אל לבי לעשות לירושלם ובהמה אין עמי כי אם הבהמה אשר אני רכב בה: ואצאה בשער הגיא לילה ואל פני עין התנין ואל שער האשפת ואהי שבר בחומת ירושלם [...] ואומר אלהם אתם ראים הרעה אשר אנחנו בה אשר ירושלם חרבה ושעריה נצתו באש לכו ונבנה את חומת ירושלם ולא נהיה עוד חרפה:" (נחמיה ב, 12-17)
6. מי "הכין לבבו לדרש את תורת ה"?
תשובה: עזרא
"כי עזרא הכין לבבו לדרש את תורת ה' ולעשת וללמד בישראל חק ומשפט:" (עזרא ז, 10)

7. מי מתואר כך: "ישחק לפחד ולא יחת ולא ישוב מפני חרב"?

תשובה: סוס

"התתן לסוס גבורה התלביש צוארו רעמה: התרעישנו כארבה הוד נחרו אימה: יחפרו בעמק וישיש בכח יצא לקראת נשק: ישחק לפחד ולא יחת ולא ישוב מפני חרב:" (איוב לט, 19-22)

8. מי מתואר כך: "מנחיריו יצא עשן כדוד נפוח ואגמן"?

תשובה: לווייתן

"תמשך לווייתן בחכה ובחבל תשקיע לשנו [...] מנחיריו יצא עשן כדוד נפוח ואגמן:" (איוב מא, 12, 25)

9. מי הנביא שאמר: "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו"?

תשובה: ירמיה

"ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו:" (ירמיה יז, 7)

10. מי אמר: "הצור תמים פעלו כי כל-דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא"?

תשובה: משה

"הצור תמים פעלו כי כל-דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא?" (דברים לב, 4)

11. על איזה שבט נאמר: "האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע"?

תשובה: על שבט לוי

"וללוי אמר תמיה ואוריה לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה: האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו:" (דברים לג, 9-10)

12. על איזה שבט נאמר: "חכלילי עינים מין ולבן שנים מחלב"?

תשובה: על שבט יהודה

"לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים: אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס בין לבשו וגדם ענבים סותה: חכלילי עינים מין ולבן שנים מחלב:" (בראשית מט, 10-12)

13. מתי "תִּשְׁבוּ אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ"?

תשובה: בשנת היובל

"בְּשָׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תִּשְׁבוּ אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ: וְכִי תִמְכְּרוּ מִמֶּכֶר לְעַמִּיתְךָ אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ אֶל תּוֹנוֹ אִישׁ אֶת אַחֲיוֹ:" (ויקרא כה, 13-14)

14. באיזו שנה יהיה פרי עץ מאכל "קֹדֶשׁ הַלְּלוּלִים לַה'?"

תשובה: בשנה הרביעית לנטיעתו

"וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל וְעֵרְלַתֶּם עֵרְלָתוֹ אֶת פְּרִיו שְׁלֹשׁ שָׁנִים יְהִי לָכֶם עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל: וּבְשָׁנָה הָרְבִיעִת יְהִי כָּל פְּרִיו קֹדֶשׁ הַלְּלוּלִים לַה':" (ויקרא יט, 23-24)

15. במה חטא בנה של "שְׁלֵמִית בַּת דָּבָרִי"?

תשובה: הוא קילל את ה'

"וַיִּקַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל וַיִּבְיֵאוּ אֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשָׁם אָמוּ שְׁלֵמִית בַּת דָּבָרִי לְמַטֵּה דָן:" (ויקרא כד, 11)

16. במה חטא בנה של "מִשְׁלֵמַת בַּת חֲרוּץ"?

תשובה: הוא עבד את הגילולים / הוא עשה הרע בעיני ה'

"בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אָמוֹן בְּמַלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשָׁם אָמוּ מִשְׁלֵמַת בַּת חֲרוּץ מִן יִטְבָּה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשֵׂא אָבִיו: וַיִּלֶּךְ בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד אֶת הַגִּלְלִים אֲשֶׁר עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם: וַיַּעֲזֹב אֶת ה' אֱלֹהֵי אָבִיתּוֹ וְלֹא הָלַךְ בְּדֶרֶךְ ה':" (מלכים ב כא, 19-22)

17. מי העיד על עצמו במילים: "נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִי רַחֲפוּ כָּל עַצְמוֹתַי הַיִּיתִי כְּאִישׁ שִׁכּוֹר וְכַגְבָּר עֲבָרוּ יַיִן?"

תשובה: ירמיה

"לְנִבְאִים נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִי רַחֲפוּ כָּל עַצְמוֹתַי הַיִּיתִי כְּאִישׁ שִׁכּוֹר וְכַגְבָּר עֲבָרוּ יַיִן מִפְּנֵי ה' וּמִפְּנֵי דְבָרֵי קֹדְשׁוֹ:" (ירמיה כג, 9)

18. איזה נביא נשלח "לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבָּרִי לֵב לְקָרָא לְשִׁבּוּיִם דְּרוּר וְלְאַסּוּרִים פִּקַּח קוּחִי?"

תשובה: ישעיה

"רוּחַ אֲדֹנָי ה' עָלַי וַעֲנֵן מִשַׁח ה' אֹתִי לְבָשָׂר עֲנוּיִם שְׁלַחֲנִי לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבָּרִי לֵב לְקָרָא לְשִׁבּוּיִם דְּרוּר וְלְאַסּוּרִים פִּקַּח קוּחִי:" (ישעיה סא, 1)

19. בנה את יריחו ושילם במות בניו.

תשובה: חיאל

מלכים א טז, 34: "בַּיָּמֵינוּ בָּנָה חִיאֵל בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת יְרִיחוֹ בְּאֲבִירָם בְּכָרוֹ יִסְדָּהּ וּבִשְׂגִיב

(וּבִשְׂגִיב) צָעִירוֹ הִצִּיב דָּלְתֶיהָ כְּדָבָר הַ' אֲשֶׁר דָּבָר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון:"

20. "וְאֲשַׁבֵּר עָלָיו חֻקֵי וְאֲשִׁים בְּרִיחַ וְדַלְתִים". על מי?

תשובה: ים

וַיִּסֶּךְ בְּדַלְתֵיהֶם יָם בְּגִיחוֹ מִרְחֹם יָצָא. בְּשׁוּמֵי עֵנָן לָבָשׁוּ וְעָרְפָל חֲתַלְתּוּ. וְאֲשַׁבֵּר עָלָיו חֻקֵי וְאֲשִׁים

בְּרִיחַ וְדַלְתִים (איוב לח, 8)

ממלכתי-דתי:

1. השלם: "יראת ה' טהורה -
תשובה: עומדת לעד
"יראת ה' טהורה עומדת לעד:" (תהלים יט, י)
2. השלם: "פקודי ה' ישרים -
תשובה: משמחי לב
"פקודי ה' ישרים משמחי לב:" (תהלים יט, ט)
3. שם הציב שאול יד כמצבת זיכרון
תשובה: כרמל
"וישפם שמואל לקראת שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא שאול הפרמלה והנה מציב לו יד
ויסב ויעבר וירד הגלגל:" (שמואל א טו, יב)
4. שם נקבר יאיר הגלעדי
תשובה: קמון
"וימת יאיר ויקבר בקמון:" (שופטים י, ה)
5. העיר שפשעה תחת יד יהורם מלך יהודה
תשובה: לבנה (יתקבל גם: אדום)
"ויפשע אדום מתחת יד יהודה עד היום הזה אז תפשע לבנה בעת ההיא:" (מלכים ב ח, כב)
6. לשם נמלטו זבח וצלמנע עם שארית מחניהם
תשובה: קרקר (יתקבל גם: נבח ויגבהה)
"ויזבח וצלמנע בקרקר ומחניהם עמם פחמשת עשר אלף כל הנותרים מכל מחנה בני קדם
והנפלים מאה ועשרים אלף איש שלף חרב:" (שופטים ח, י)

7. למי נאמר: "ושמתיך פחותם כי בקך בחרתי?"

תשובה: לזרבל בן שאלתיאל

"ביום ההוא נאם ה' צבאות אקחך זרבל בן שאלתיאל עבדי נאם ה' ושמתיך פחותם כי בקך בחרתי נאם ה' צבאות:" (חגי ב, כג)

8. למי נאמר: "על אדמה טמאה תמות?"

תשובה: לאמצייה כהן בית אל

"לכן כה אמר ה' אשתך בעיר תזנה ובניך ובנותיך בחרב יפלו ואדמתך בחבל תחלק ואתה על אדמה טמאה תמות וישראל גלה יגלה מעל אדמתו:" (עמוס ז, יז)

9. השלם: "ושלחתי אש בתימן ואכלה-

תשובה: ארמנות בצרה

"ושלחתי אש בתימן ואכלה ארמנות בצרה:" (עמוס א, יב)

10. השלם: "ושלחתי אש במואב ואכלה-

תשובה: ארמנות הקריות

"ושלחתי אש במואב ואכלה ארמנות הקריות ומת בשאון מואב בתרועה בקול שופר:" (עמוס ב, ב)

11. על מי נאמר: "אשר שמתי ערבה ביתו ומשכנותיו מלחה?"

תשובה: על הפרא/ על הערוד (יתקבל גם: על חמור הבר)

"מי-שלח פרא חפשי ומסרות ערוד מי פתח אשר-שמתי ערבה ביתו ומשכנותיו מלחה:" (איוב לט, ה-ו)

12. על מי נאמר: "ילדו אל אל ישועו יתעו לבלי אכל?"

תשובה: על העורב

"מי יכין לערב צידו כי ילדו אל אל ישועו יתעו לבלי אכל:" (איוב לח, מא)

13. מיה היה שר פֶּלֶךְ בֵּית הַכֶּרֶם?

תשובה: מלְכִיָּה בֶן רֶכֶב

"וְאֵת שַׁעַר הָאֲשָׁפוֹת הִחְזִיק מִלְכִיָּה בֶן רֶכֶב שֶׁר פֶּלֶךְ בֵּית הַכֶּרֶם": (נחמיה ג, יד)

14. מי היה שר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית צוּר?

תשובה: נְחֲמִיָּה בֶן עֲזַבְיָה

"אֲחֵרָיו הִחְזִיק נְחֲמִיָּה בֶן עֲזַבְיָה שֶׁר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית צוּר עַד נֶגֶד קִבְרֵי דָוִד וְעַד הַבְּרִכָּה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגְּבָרִים": (נחמיה ג, טז)

15. מי ביקש: "זָכֹר עֲמָדִי לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה"?

תשובה: ירמיה

"הֲיִשְׁלַם תַּחַת טוֹבָה רָעָה כִּי כָרוּ שׁוֹחָה לְנַפְשִׁי זָכֹר עֲמָדִי לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהַשְׁיֵב אֶת חַמְתְּךָ מֵהֶם": (ירמיהו יח, כ)

16. מי כינה את עצמו "תּוֹלַעַת"?

תשובה: משורר תהלים/ דוד

"וְאֲנֹכִי תּוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עִם": (תהלים כב, ז)

17. מה היה שמו של גיבור דוד מַגְבַּעַת בְּנֵי בְנֵימִן?

תשובה: אֲתִי בֶן רִיבִי

"[...]. אֲתִי בֶן רִיבִי מַגְבַּעַת בְּנֵי בְנֵימִן": (שמואל ב כג, כט)

18. מה היה שמו של גיבור דוד מַצְבָּה?

תשובה: יגאל בן נתן

"יגאל בן נתן מצבָה [...]": (שמואל ב כג, לו)

19. מי ייקראו "אֵילֵי הַצֶּדֶק מִטַּע ה' לְהַתְּפָאֵר"?

תשובה: אבלי ציון

"לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן לְתַת לָהֶם פָּאֵר תַּחַת אֶפְרַיִם שְׁשׁוֹן תַּחַת אֲבָל מַעֲטָה תְהִלָּה תַּחַת רוּחַ כְּהָה וְקִרְא לָהֶם אֵילֵי הַצֶּדֶק מִטַּע ה' לְהַתְּפָאֵר": (ישעיהו סא, ג)

20. מי "בִּידוֹ מֵאֲזַנִּי מִרְמָה לְעֶשֶׂק אֶהֱב"?

תשובה: כנען

"כְּנַעַן בִּידוֹ מֵאֲזַנִּי מִרְמָה לְעֶשֶׂק אֶהֱב": (הושע יב, ח)